The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

The Participative Administration of School Administrators under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2

Received:	*March*	*14, 2023*
Revised:	*May*	*18, 2023*
Accepted:	June	*6, 2023*

สายฝน ตระกูลไทยพิชิต (Saifon Trakulthaipichit)*
กัลยมน อินทุสุต (Kanyamon Indusuta)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 297 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's post hoc comparisons method) ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีทัศนะอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน 3) ครูที่ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 4) ครูที่ปฏิบัติการสอนในที่ตั้งสถานศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

คำสำคัญ : การบริหาร, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ผู้บริหารสถานศึกษา

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง / spybypai@gmail.com

Master student of Education Administration, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University / spybypai@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง / kanyamon.i@rumail.ru.ac.th

Assistant Professor, Ph.D., Department of Educational Administration and Higher Education, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University / kanyamon.i@rumail.ru.ac.th

Abstract

The purpose of this research were : to study and compare the teachers' perceptions towards the participative administration of school administrators under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2, classified by education, work experience and the location of the school. The research sample consisted of 2 9 7 teachers who work in school under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 in the academic year 2022, and using stratified random sampling technique to select the sample. The instrument was 40 items questionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and using Scheffe′ test when the data were statistically significant. The research results were found that. 1) Teachers' perceptions towards the participative administration of school administrators under the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2, in overall and each aspect, were at a high level. 2) there were no significant difference in educational backgrounds aspect in overall and individual. 3) there was no significant difference in work experience aspect in overall. When considered in each individual found that there was significant difference in participation in operations and participation in evaluation. 4) there were significant difference in school location aspect in overall and individual, except participation in benefits found no difference except participation in benefits.

Keywords: Administration, Participative administration, School administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งตอบสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความเป็นสากล ทั้งนี้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน" โดยมีหลักการสำคัญ คือ ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบตรวจสอบได้และการกระจายอำนาจ ทั้งนี้ในระบบการบริหารและการจัดการศึกษาได้มุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองท้องถิ่น และมาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป โดยเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะแนวคิดการมีส่วนร่วมหรือการบริหารแบบร่วมมือซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมากในวงการบริหารต่าง ๆ รวมทั้ง

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

ด้านการศึกษาด้วย โดยเชื่อว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจมากขึ้น (Ministerial Regulations Prescribing Rules and Methods for Decentralization, Administration and Management of Education B.E. 2550, 2007) เช่นเดียวกับโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen, & Uphoff, 1980: 213-218) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถจำแนกออกเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติหน้าที่ ร่วมในผลประโยชน์ และร่วมกันประเมินผล ซึ่งก่อให้เกิดการทำงานอย่างสร้างสรรค์มีผลงานที่ดีเกิดการยอมรับความสัมพันธ์และความสามัคคีของบุคลากรรวมทั้งความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อีกทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผนการดำเนินการและการแก้ปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Office of the Education Council, 2009)

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและมีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ระบบการศึกษาเกิดประสิทธิภาพ โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันการบริหารได้ให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้แนวทางและวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นแนวทางการบริหาร ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการบริหารงานในสถานศึกษาต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร เพราะจะได้ใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์ทั้งหลายมาดำเนินการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษา เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข มีคุณภาพตามต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (Tamjadee, 2017: 2)

จากการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT analysis) เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินสถานการณ์ เพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน รวมทั้งประเมินโอกาสและภัยคุกคามจากภายนอก ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานการณ์ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ อีกทั้ง ผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่น่าเป็นห่วงของการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา (Samut Prakarn Primary Education Service Area Office 2, 2022: 8-10)

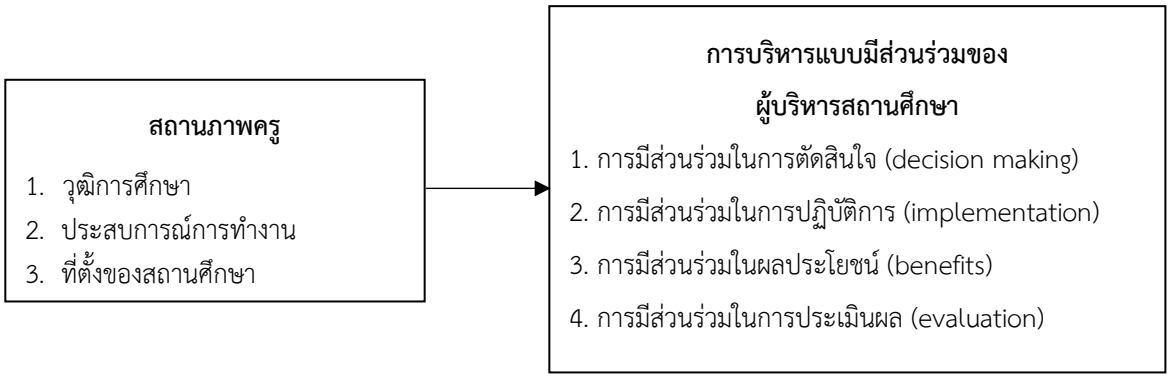
ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และใช้ให้เกิดประโยชน์กับการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen, & Uphoff, 1980: 213-235) โดยจำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการบริหารแบบมีส่วนร่วม (participative administration) ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) โดยดำเนินการตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,255 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 297 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการเปิดตารางของโคเฮน และคณะ (Cohen, Manion, & Morrison, 2018: 206) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen, & Uphoff, 1980: 213-235) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งของสถานศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามทัศนะคติของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยมีข้อคำถาม 40 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ของลิเคิร์ท (Likert, 1971) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ในการตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ครูมีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ครูมีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ครูมีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ครูมีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ครูมีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยนี้ มีขั้นตอนในการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหากรอบแนวคิดของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

2. วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการและแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา นำข้อเสนอแนะมาแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มาคำนวนหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และได้ค่าความสอดคล้อง ระหว่าง 0.60-1.00 โดยนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงและ

จัดทำแบบสอบถาม และนำไปทดลองใช้ (try out) กับครูซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการ (try out) แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

6. ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในการเก็บข้อมูลจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับผ่าน Google form เมื่อได้รับข้อมูล ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบทดสอบทุกฉบับตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับผ่าน Google form มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับเพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครูมีลักษณะตรวจสอบเป็นรายการ (check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ใช้การทดสอบค่า t (t-test) ประสบการณ์การทำงานและที่ตั้งของสถานศึกษา ด้วยการทดสอบค่า F (F-test) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 นำมาจัดทำกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลการวิเคราะห์เชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครู พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 69.4 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมามีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 และมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบางพลี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบางบ่อ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบางเสาธง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของครูตามตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรในการศึกษา

(n = 297)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับทัศนะ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.36	0.58	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.40	0.55	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.45	0.60	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.37	0.59	มาก
รวม	**4.39**	**0.54**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.39, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{x}$ = 4.45, S.D.= 0.60) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{x}$ = 4.40, S.D.= 0.55) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{x}$ = 4.37, S.D.= 0.59) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x}$ = 4.36, S.D.= 0.58)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของครูตามตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษาจำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรในการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 206)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 91)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.33	0.56	4.40	0.63	-0.886	0.376
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.39	0.54	4.44	0.60	-0.861	0.390

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรในการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา (ต่อ)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี (n = 206)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 91)		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.45	0.58	4.46	0.64	-0.187	0.852
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.36	0.55	4.39	0.69	-0.424	0.672
รวม	**4.38**	**0.50**	**4.42**	**0.61**	**-0.594**	**0.553**

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน แสดงว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของครูตามตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การทำงานและที่ตั้งของสถานศึกษา ด้วยการทดสอบค่า F (F-test) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ดังแสดงในตารางที่ 3 และ 4

ผลการวิเคราะห์จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Schefe’s post hoc comparisons method) ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ผลการวิเคราะห์จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบางพลี ครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบางบ่อ และครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบางเสาธง พบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ไม่พบความแตกต่าง แสดงว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในที่ตั้งสถานศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ไม่พบความแตกต่าง จึงทำการทดสอบความแตกต่างของ

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

ค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Schefe's post hoc comparisons method) ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิเคราะห์พบว่า ทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมา ครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอบางเสาธงมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สูงกว่าครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อ ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรในการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี (n = 74)		5-10 ปี (n = 131)		มากกว่า 10 ปี (n = 92)		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.26	0.60	4.37	0.53	4.41	0.63	1.451	0.236
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.31	0.51	4.36	0.54	4.54	0.58	4.627*	0.011
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.41	0.54	4.40	0.60	4.56	0.63	2.139	0.120
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.37	0.53	4.28	0.60	4.49	0.62	3.328*	0.037
รวม	**4.34**	**0.49**	**4.35**	**0.52**	**4.50**	**0.59**	**2.658**	**0.072**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรในการศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	อำเภอบางพลี (n = 141)		อำเภอบางบ่อ (n = 88)		อำเภอบางเสาธง (n = 68)		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.27	0.55	4.26	0.59	4.67	0.53	13.801*	0.000
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.34	0.59	4.28	0.51	4.69	0.43	13.154*	0.000
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.38	0.62	4.46	0.64	4.58	0.48	2.589	0.077
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.28	0.63	4.34	0.63	4.59	0.38	6.769*	0.001
รวม	**4.31**	**0.56**	**4.33**	**0.55**	**4.63**	**0.43**	**9.110***	**0.000**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน จะต้องดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่กล่าวถึง การมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8(2) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีนโยบายให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงจะต้องปฏิบัติตาม โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ครู ประชาชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการนำแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเข้ามาช่วยในการบริหารสถานศึกษา ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมกันทำงาน สามารถเป็นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลทำให้การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางแผนและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Daft (2008: 158) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการที่ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็นกับผู้บังคับบัญชาและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อลดความผิดพลาดในการทำงาน สอดคล้องกับ กมลชนก ศรีวรรณา (Sriwanna, 2018: 13) ที่กล่าวว่า การบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับองค์การได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยเปิดให้แสดงความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจรับผลประโยชน์ และร่วมกันประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประไพพร สืบเทพ (Suebthep, 2018) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาสถานศึกษา พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของ อมรภัค ปิ่นกำลัง (Pinkamlang, 2019) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเทพ เหมรานนท์ (Hemmaranon, 2021) เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ที่พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและที่ตั้งของสถานศึกษา ดังนี้

The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences
ISSN 2773 - 8787

2.1 ผลการเปรียบเทียบครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติและมุมมองในการทำงานภายใต้การบริหารแบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะพิจารณามอบหมายงานหรือโครงการให้กับครู ผู้บริหารสถานศึกษาจะพิจารณาจากศักยภาพและความถนัดของครูคนนั้น ไม่ได้นำวุฒิการศึกษามาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาและเมื่อครูได้รับมอบหมายงานหรือโครงการแล้วก็จะปฏิบัติหน้าที่เต็มศักยภาพของตน โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันสามารถเสนอแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างอิสระ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษาอย่างเต็มที่และเป็นระบบตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาหรือคำสั่งของโรงเรียนที่ได้มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่อย่างชัดเจน โดยผ่านกระบวนการประชุม เพื่อหารือแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้งานโครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Bryman (1986) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและแรงจูงใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชามี 4 ประการ ดังนี้ 1) บรรยากาศของการมีส่วนร่วม ต้องมีแนวทางในการไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน และบรรยากาศต้องมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ 2) ต้องทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเลือกเป้าหมายที่เขาเห็นคุณค่า นั่นคือ ผู้บังคับบัญชาควรมีการเพิ่มเป้าหมายส่วนบุคคล (individual goal) และเป้าหมายขององค์การ (organization goal) ให้มีความเสมอภาคกัน 3) หากผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการควบคุมงานมากขึ้นจะทำให้เกิดแรงจูงใจและมีอิสระในการทำงานเพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพยายามปฏิบัติงานมากขึ้นอีกด้วย และ 4) เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความเป็นตัวเองมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรเพชร อุสารัมย์ (Usaram, 2020) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มีนา ละเต๊ะ (Lateh, 2020: 3) ที่ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนสนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสมาคมโรงเรียนเอกชนสนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีและครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี ผ่านการทำงาน

ในสถานศึกษามานานกว่าและได้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษามาเป็นระยะเวลานาน ย่อมที่จะเข้าใจปัญหา บริบทสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาได้สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จึงมีศักยภาพในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาได้ดี อีกทั้งในด้านการประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษามักจะมอบหมายให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี เป็นผู้ประเมินครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูที่มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี หรือคณะกรรมการในการเลื่อนขั้นเงินเดือนส่วนใหญ่จะเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี เป็นคณะกรรมการประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทำจะดี (Tamjadee, 2017) ที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครู จำแนกตามครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ศรีวรรณา (Sriwanna, 2018) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน โดยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในปฏิบัติงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2.3 ครูที่ปฏิบัติการสอนในที่ตั้งสถานศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ไม่พบความแตกต่าง โดยพบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอบางเสาธงมีทัศนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมสูงกว่าครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงภูมิสังคมของอำเภอบางเสาธง จะพบว่าโรงเรียนในอำเภอบางเสาธง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง โดยโรงเรียนขนาดกลางจะมีจำนวนบุคลากรภายในองค์การที่เหมาะสมกับปริมาณงาน การสื่อสารภายในองค์การในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจจากผู้บริหารลงสู่การปฏิบัติทำได้อย่างรวดเร็ว มีความเป็นระบบ และผู้บริหารสามารถมอบหมายงานและกำหนดขอบข่ายงานให้กับบุคลากรภายในองค์การได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา หานุภาพ (Hanupap, 2021) ที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า ประสิทธิภาพผลงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ศรีวรรณา (Sriwanna, 2018) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2 ซึ่งพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมกันในการร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาองค์การสู่เป้าหมาย

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการให้ครูแลกเปลี่ยนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในแต่ละปีการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้งานในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

References

Bryman, A. (1986). **Leadership and Organization**. London: Routedge.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). **Research Methods in Education** (8th ed). Abingdon, Oxon: Routledge.

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity. **World Development**, 8(3): 213-235.

Daft, R. L. (2008). **The Leadership Experience** (4th ed). Ohio: Thomson.

Hanupap, Chaiya. (2021). **Participative Administration Affecting Effectiveness of Academic Affairs Administration in Schools under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3 (การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3)**. Master's dissertation, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand.

Hemmaranon, Porntep. (2021). **The Participative Administration of Administrators Affecting the Effectiveness of Schools under Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1 and 2 (การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2)**. Master's dissertation, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand.

Lateh, Meena. (2019). **Participatory Management of Administrators under Educational Institutions in the Association of Private Islamic Schools in Songkhla (การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา)**. Master's dissertation, Hatyai University, Songkhla, Thailand.

Likert. (1971). **New Patterns of Management**. New York: McGraw-Hill.

Ministerial Regulations Prescribing Rules and Methods for Decentralization, Administration and Management of Education B.E. 2550 (กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550). (2007, May 8). **Royal Thai Government Gazette**. No. 124 Chapter 24 a. pp. 29-36.

Office of the Education Council, (2009). **National Education Act B.E. 1999 and Amendments (Secound National Education Act B.E. 2545 (2002) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545)**. [Online]. Retrieved April 2, 2022 from https://www.sl.ac.th/addons/qa/9.pdf

Pinkamlang, Amornphank. (2019). **The Participatory Management of Inclusive School under Samutsongkhram Primary Educational Service Area Office (การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม)**. Master's dissertation, Silpakorn University, Nakhon Pathom, Thailand.

Samut Prakarn Primary Education Service Area Office 2, (2022). **Action Plan Fiscal Year 2022 of Samut Prakarn Primary Education Service Area Office 2 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2)**. [Online]. Retrieved February 1, 2023 from http://samut2.spn2.go.th/wp-content/uploads/2021/09/O-10-Plan2564.pdf

Sriwanna, Kamonchanok. (2018). **Partcipative Management Affecting Teamwork in Schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 2 (การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2)**. Master's dissertation, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand.

Suebthep, Prapaiporn. (2018). **The Participative Administration Affecting Efficiency of School's Development under the Office of Chachoengsao Primary Educational Service Area 2 (การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2)**. Master's dissertation, Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao, Thailand.

Tamjadee, Kanokrat. (2017). **Participative Management in Academic Task of Teachers in Basic Education Institutions under Suphan Buri Primary Education Service Area Office 2 (การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2)**. Master's dissertation, Siam University, Bangkok, Thailand.

Usaram, Sornphet. (2020). **Satisfaction of Teachers on Participatory Administration of School Administrators under Chonburi Town Municipality, Chonburi Province (ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี)**. Master's dissertation, Burapha University, Chonburi, Thailand.